

Torre del Ballester. Torre del Balet

Castellfollit de Riubregós

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Camí de la terrissa, al sud-est del casc urbà de Castellfollit
Emplaçament	Situada dalt d'un turó al nord-oest, entre el riu Llobregós i el torrent de la Terrissa.
Alçada:	521

Coordenades:

Latitud:	41.77767
Longitud:	1.43542
UTM Est (X):	369973
UTM Nord (Y):	4626275

Classificació

Número de fitxa	08060 - 24
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval
Segle	XIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN R.I-51-5362. Precatàleg de patrimoni. Normes Subsidiàries (2000)
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	Sí IPAC-737
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Obert

Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Castellfollit de Riubregós
Autoria de la fitxa	Anna Camats Malet
Data de registre de la fitxa:	dt., 10/11/2015 - 01:00

Descripció

Torre albarrana de flanqueig del castell de Sant Esteve, que formava part del conjunt fortificat medieval juntament amb altres dues torres i el castell. Es tracta d'una estructura de morfologia cilíndrica, de 8'5 metres de diàmetre a la part baixa i una mica més estreta a la part superior, amb parets d'un gruix considerable: entre 2 i 2'4 metres. L'alçat de la torre oscil·la entre els 14 i 15 metres segons el desnivell del terreny. El portal d'entrada, que mira a llevant, té morfologia cònica, amida 0'6 metres d'amplada a l'interior i 1'9 metres a l'exterior, i s'hi accedeix pujant tres graons assentats al gruix del mur. L'aparell de la torre és fet amb pedres irregulars lligades amb morter de calç, assentades sobre un sòcol de carreus de pedra sorrenca d'entre 1'4 i 1'8 metres d'alçada. L'interior de la torre s'estructura en tres pisos separats per voltes cupulars, i a cada estatge s'hi practicà un forat perquè hi entri la llum. L'accés entre plantes es fa per una escala helicoidal de 0'8 metres d'ample encastada a la paret. La torre culmina en un terrat actualment desproveït d'ampit. L'estructura només conserva un espitllera original, tot i que presenta diverses finestres d'obertura rectangular, sens dubte de cronologia moderna. L'any 2004 es dugueren a terme les tasques de restauració de la torre, i actualment l'únic que s'observa de l'estructura original a la part exterior és el sòcol de carreus, ja que l'alçat de la torre es va arrebossar.

Història

Originàriament, formava part d'una línia defensiva de primer ordre del castell de Sant Esteve, juntament amb la Torre del Raval i la Torre del Cap Xic. La torre quedà molt malmesa l'any 1822, quan el general Mina, durant la persecució contra la Regència d'Urgell, va executar una voladura que li va obrir vàries esquerdes i un esvoranc a la base. És coneguda amb el nom de torre del Ballester perquè, davant i a l'altre costat del riu, hi ha l'antiga masia de la Ballesteria, avui anomenada Cal Ballester. D'aquesta torre també se li havia dit la torre del Felip, pel nom del propietari d'una part del terreny on s'assenta. Modernament també se la coneix com torre del Balet, personatge de Manresa que havia tingut alguns drets sobre la casa de Cal Frare, al portal de Sant Roc, i posteriorment comprà la torre. El nou propietari, que volia viure a la torre, va fer-la enguixar, va apedaçar l'escala interior i va reparar l'esvoranc que hi havia a la part exterior. També va col·locar-hi una porta de ferro i alguns mobles. Un temps després, sense saber-se'n el perquè, va desaparèixer i no va retornar mai a Castellfollit.

Bibliografia

FARELL, Joan (1994a). Castellfollit de Riubregós. Vol I. Resum històric. Folklore. Llegendes. Tradicions. Fundació Salvador Vives Casajuana. FERNÁNDEZ, J.; SANAHUJA, J.; TORRES, S.: "Les torres albarranes dels complexos castrals de Castellfollit de Riubregós i Castelló de Farfanya: exemple de defensa exterior de castells baixmedievals". A: Actes del Congrés Els Castells Medievals a la Mediterrània Nord-occidental. Celebrat a Arbúcies, els dies 5, 6 i 7 de març de 2003. Arbúcies: Museu Etnològic del Montseny, 2004. p.439-450. JUNYENT, F. [et al.]: "Castell de Castellfollit". A: Catalunya Romànica.

